

розвиток і розширення аграрно-правових наукових досліджень та розробок, оскільки система науки аграрного права, як і будь-якої іншої галузевої юридичної науки, визначається в першу чергу системою відповідної галузі права. Отже, юридичне забезпечення розвитку всього сільськогосподарського виробництва на сучасному етапі стало можливим у результаті чіткого відособлення в системі права такої комплексної, інтегрованої і спеціалізованої галузі, як сільськогосподарське (аграрне) право, що дало можливість охопити єдиним правовим регулюванням суспільні відносини, які формуються в процесі виробничої сільськогосподарської діяльності всіх аграрних суб'єктів.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Жушман В. П. Аграрне право та законодавство України (в питаннях та відповідях) / В. П. Жушман. – Х.: Одісей, 2006. – 237 с.
3. Аграрне право України / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2006. – 448 с.
4. Зельдіна О. Р. Спеціальний режим господарювання: навч. посібник / О. Р. Зельдіна. – К.: ЦУЛ, 2005. – 247 с.
5. Земко А. Поняття підсобних виробництв сільськогосподарських підприємств / А. Земко // Право України. – 2003. – № 8. – С. 70.
6. Віхров О. Роль і місце організаційно-господарських зобов'язань у сучасній економіці / О. Віхров // Право України. – 2004. – № 4. – С. 53.
7. Воловик О. Організаційно-господарські відносини у системі корпоративного управління / О. Воловик // Право України. – 2004. – № 7. – С. 58.
8. Бадигіна О. Розвиток законодавства щодо оптової реалізації аграрної продукції: історико-правовий аналіз / О. Бадигіна // Право України. – 2004. – № 12. – С. 48.

УДК 001:349.42(043.2)

Безпальча О. О., Лісовенко С. І., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к.ю.н., доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ АГРАРНОГО ПРАВА

Розвиток сучасної української юридичної науки нерозривно пов'язаний з динамікою соціально-економічного життя в державі. Саме тому всі зміни, перетворення в соціальній та економічній сферах, що відбуваються на теренах нашої держави, так чи інакше зумовлюють напрями й зміст науково-правових досліджень в Україні. Оскільки

сучасною наукою аграрного права аналізуються різні аспекти земельної та аграрної реформ в Україні, варто звернути увагу на такі основні аспекти проблеми правового наукового забезпечення аграрної реформи як: а) наукова розробка фундаментальних засад і стратегії аграрної та земельної реформ, їх правового забезпечення; б) визначення ролі земельної реформи в аграрних ринкових перетвореннях та її місця в аграрній реформі; в) з'ясування змісту, стратегії та етапів розвитку аграрної реформи; г) правовий аналіз організаційних форм та методів проведення аграрної реформи; д) радикальна зміна відносин власності на землі сільськогосподарського призначення; е) аналіз правового становища суб'єктів аграрної реформи, зокрема селян; є) роль держави у забезпеченні радикальних аграрних перетворень; ж) законодавче забезпечення аграрної реформи; з) охорона навколишнього природного середовища в процесі аграрного реформування. Ці й деякі інші проблеми правового забезпечення аграрної реформ в Україні послідовно досліджуються представниками науки аграрного права України [1, с. 25].

Дослідженням складної й визначальної проблеми предмета науки аграрного права вже на етапі її становлення займалися провідні науковці-аграрники: М. І. Козир, В. В. Петров, Н. І. Титова, В. С. Шелестов, Ф. М. Раянов та ін. Вони не тільки з'ясували поняття предмета аграрно-правової науки, а й, що важливо, її систему та структуру.

Загалом науку аграрного права визначають як комплекс, систему знань про теоретичні засоби правового регулювання суспільних відносин, що виникають у процесі здійснення виробничої та іншої, пов'язаної з нею, сільськогосподарської діяльності аграрними підприємствами, фермерськими господарствами, особистими селянськими господарствами громадян та іншими суб'єктами аграрних відносин. Предмет цієї науки включає і загальні дослідження аграрних відносин, пізнання закономірностей їх правового регулювання, виявлення особливостей правових методів впливу на ці відносини, суб'єктивних прав та обов'язків суб'єктів аграрних відносин [1, с. 22].

Аграрно-правова наука є наукою об'єктивного відображення оптимальних форм правового забезпечення реалізації аграрної політики в державі, основою якої є всебічне знання про перебудову сільського господарства, реструктуризацію аграрного виробництва [2, с. 12].

Предметом сучасної аграрно-правової науки є також з'ясування змісту, стратегії та етапів розвитку аграрної реформи. Оскільки своєчасно не були визначені на законодавчому рівні стратегія, основні завдання та пріоритети аграрної (в тому числі земельної) реформи, в аграрно-правовій науці відсутня єдність поглядів з цього приводу. Тому актуальною лишається проблема наукового обґрунтування стратегії та змісту майбутніх заходів щодо реформування суспільних відносин в аграрному секторі економіки.

В аграрному секторі економіки, в центральній його ланці (сільському господарстві) повинні бути використані наукові правові підходи до вирішення значної кількості проблем. Тому наука аграрного права повинна виробити пропозиції, рекомендації щодо невтручання держави в господарську діяльність сільськогосподарських товаровиробників, в організацію аграрного виробництва. Роль і завдання аграрно-правової науки не повинні бути обмежені політичною кон'юнктурою, а обумовлені тільки інтересами селян. Головне призначення науки аграрного права полягає у формуванні такого аграрного законодавства, яке оптимально забезпечило б ефективне функціонування в цілому аграрного сектора економіки, і, зокрема, його важливої складової сільського господарства [3, с. 215].

Отже, сучасний розвиток аграрного законодавства є безсистемним. Актуальною є проблема розробки і прийняття єдиного кодифікаційного акта. Прийняття такого акту є важливим для підвищення ефективності правового регулювання суспільних відносин в аграрному секторі економіки, а також могло б полегшити правозастосовчу діяльність в цій сфері. Прийняття такого акту дало б можливість усунути усі протиріччя і прогалини в діючих нормативно-правових актах, забезпечить їх єдність та взаємоузгодженість.

У процесі розробки і прийняття нормативно-правових актів аграрного законодавства України, важливу роль має відігравати аграрно-правова наука, шляхом здійснення науково-теоретичних досліджень та розробки конкретних рекомендацій щодо його класифікації, розробки визначень основних понять сільськогосподарського виробництва.

Література

1. Аграрне право України: підручник / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2006. – 448 с.
2. Аграрне право України: підручник / В. З. Янчук, В. І. Андрейцев, С. Ф. Василюк та ін.; за ред. В. З. Янчука. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 720 с.
3. Статівка А. М. Про роль і завдання аграрно-правової науки в сучасних умовах: зб. наук. праць круглого столу (19 жовт. 2012 р.) / за ред. Г. І. Балюк, М. В. Краснової, А. М. Мірошніченка, В. В. Носіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://law.univ.kiev.ua/science.html>